

Perspektiv

AKKURAT NÅ

Random

Det har sneket seg inn (nok et) engelsk ord i dagligtalen vår, og det har vært her en stund, mener jeg:

Random (tilfeldig, vilkårlig). På engelsk har ordet en utstrakt betydning som inkluderer «peculiar, strange, nonsensical, unpredictable, inexplicable; unexpected», og ordet har infiltrert den engelskspråklige dagligtalen over lengre tid. Her i lille Norge synes jeg at jeg i det siste har hørt det stadig oftere.

Alt er plutselig *random*: Folk du møter på gata, meninger du hører eller ytrer, klærne du tar på deg, maten du spiser, hvordan du kommer deg fra A til B, bestemmelser, valg, betraktninger, ja, det virker som om *alt* kan være *random* (tilfeldig, vilkårlig).

Men du og jeg vet at det er det slett ikke.

Det er så lett å legge på dette ordet i en setning: «Han sa det til helt *random* folk, liksom ...»

Det er slett ikke helt tilfeldig hvem man forteller ting til. Og det er ikke tilfeldig det du mener, sier eller gjør, for alt har en grunn og kommer fra et sted.

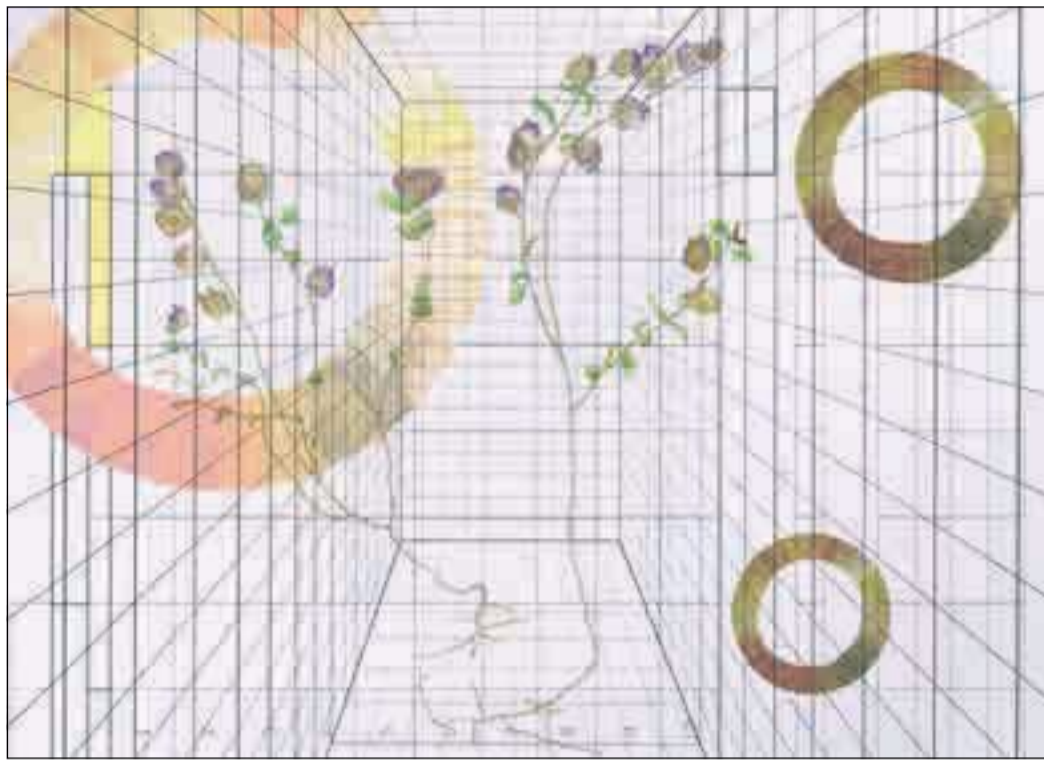
Det er heller ikke så veldig tilfeldig hvem du treffer hvor, og ei heller så tilfeldig hva du omgir deg med og oppsøker i livet ditt.

Er dette et tegn på at vi ønsker å la oss overraske mer i hverdagen? En higen etter at tilfeldighetenes spill skal gjøre livet mer spennende? Ønsker vi virkelig å bli overrasket rundt hver sving, i alle deler av livet?

Jeg slår et slag for en Sherlock Holmes-aktig tilnærming til livet, hvor alt som skjer, har en observerbar årsak. Som en som er sånn passe lunken når det kommer til overraskelser og uforutsigbarhet, står jeg fast ved utsagnet:

«Tilfeldig?
NEPPE.»

Fnugget



Bjarnadóttir Fram til 17. november kan du se utstillingen «Symbiosis» av den islandske kunstneren Hildur Bjarnadóttir på Soft galleri i Rådhusgata 20 i Oslo. Utstillingen består av vevde malerier og silkearbeider. Arbeidene er farget med akryl og planter som vokser på området Þúfugarðar på Island der Bjarnadóttir bor og arbeider.

Den hellige treenigheten

Biff à la Lindström, karbonade og lunsjkake – en gang stolte retter forbeholdt fest og høytid, i dag levende fossiler tvunget til prostitusjon i varmdisken for å tilfredsstille skrubbsultne trailersjåførere i hastverk. Tross likhet i både form og konsistens utgjør disse tre rettene et rikt persongalleri verdt en betraktning.

La oss starte med eksentrikeren Biff à la Lindström. Ingrediensene virker tilfeldige: karbonadedeig, løk, kapers og rødbeter. Tilsynelatende produkt av et tomt kjøleskap og arbeiderklassens oppfinnsomhet – dens evne, på tross av stramme kår, til å jobbe seg mot den ekte biffens eksklusivitet. Den franske artikkelen «à la» får tankene til å fly i retning fransk kokkekunst, og Lindström oser autoritet på kjøkkenet. Noen hevder at opphavsmannen er den legendariske polarkokken Adolf Henrik Lindström. Andre tviholder på den obscure Henrik Lindström, som i 1862 på Hotel Witt i Kalmar gjenskapte en rett han hadde spist i St. Petersburg. Mystikken rundt opphavsmann bak retten er bare et godt bidrag til et



tidvis fantasiløst norsk kjøkken.

Likevel forstår jeg at enkelte kan oppleve Biff à la Lindström som i overkant mye staffasje. Da passer det kanskje bedre med karbonade. Den er mer edruelig med ingrediensene: karbonadedeig, egg, noe hvetemel, kanskje litt løk om kjøleskapet skulle by på det. Men edrueligheten må ikke forveksles med mangel på selvtillit. For hva krever mer selvtillit enn å vise seg naken fram for offentligheten? Med andre ord en sympatisk rett som ikke gjemmer seg bak fasade. Men vi kjenner alle perfekte og sympatiske personer. De er hyggelige de, men det er ikke nødvendigvis dem man vil henge med på fritiden. For livsnyteren i oss blir karbonaden i overkant

fornuftig. Da er lunsjkaken et godt alternativ. Lunsjkaken, som slett ikke er en kake, er en hverdagsliggjort versjon av juleretten medisterkake. Her har medisterdeigen på kalkulert vis blitt tilført og tilslørt av mais, gulrøtter og erter for å gi en sårt tiltrengt smak av god samvittighet. Opprinnelsen er ukjent, men det skulle ikke forundre meg om det er et kapitalistisk knep for å tjene penger på medisterdeig hele året.

Til sammen er disse tre ulike manifestasjoner av det norske kjøkkens hellige treenighet. Den farsebaserte konsistensen, hvor ingrediensenes tekstur har blitt fragmentert til det ugjenkjennelige, tilsier mat uten ryggrad og karakter. Men gitt menneskehandens kjærlighet og stekepannens varme, støpes farsen til sin endelige runde og flate form, og det som en gang var en ku og alskens annet ræl blir til bærer av en stolt mattradisjon.

Sigbjørn Løland Bore,
sigbjorn.loland.bore@gmail.com



Den lille byen

Magnolia i Ohio i USA har et dilemma. Ordfører kandidatene Travis Boyd og Grant Downes fikk like mange stemmer. Det betyr at dersom valgresultatet godkjennes om et par uker, blir valget avgjort ved myntkast. Det var slik den avtroppende ordføreren fikk vervet som han har hatt i ni perioder.